

Allotype: ♀, same locality and date.

Both type specimens are in my collection. Paratypes in my collection, in the collection of Mr. J. R. CARON, and in the collection of the Amsterdam Zoological Museum.

The infra-subspecific variability is very slight. But one ♂ has a row of rather faint whitish postmedian spots on the upper side of the fore wings. This may be distinguished as ab. *albomaculata*, ab. nov. Same locality and date as the type specimens mentioned above.

In conclusion I thank Mr. J. HUISENGA for the excellent photo he kindly made for me and which accompanies this article.

Groningen, Westerbinnensingel 3.

De Nederlandse vertegenwoordigers van de Syrphinae (Diptera, Syrphidae)

door

J. A. W. LUCAS

In recente tijd zijn diverse publicaties verschenen over de subfamilie Syrphinae. De voornaamste zijn wel die van DUŠEK en LÁSKA (1967) en van HIPPA (1968). In deze publicaties is o.a. een poging gedaan het oude genus *Syrphus* (s.l.) te splitsen in diverse genera, zulks mede op grond van een onderzoek over de genitalia. Verder is *Melanostoma ambiguum* overgebracht naar *Platychirus* en zijn enkele variëteiten en subspecies tot de rang van soort verheven. Als resultaat hiervan stijgt het aantal Nederlandse soorten Syrphidae met 4 tot 257. Het betreft hier *Sphaerophoria dubia* (Zett.) en *S. picta* (Mg.), die op grond van genitaal-onderzoek door BANKOWSKA (1964) tot soorten werden verheven en *Dasyrphus bilaris* (Zett.) en *D. friuliensis* (van der Goot) (DUŠEK-LÁSKA, 1967).

De volgende soorten zijn nu uit ons land bekend, waarbij ik bijna overal de volgorde van DUŠEK-LÁSKA (1967) overneem.

1. *Didea alneti* (Fallén). Zeldzame soort in centrum, oost en zuid; bijna steeds in een enkel exemplaar.
2. *D. fasciata* Macquart. Verspreid op zandgronden en in bossen; meestal in kleine aantallen.
3. *D. intermedia* Loew. Verspreiding als no. 2, maar zeldzamer.
4. *Paragus albifrons* Fallén. Zeer zeldzaam langs onze oostgrens van Twente tot Zuid-Limburg, meestal enkele exemplaren tegelijk.
5. *P. bicolor* (Fabricius). Zeer zeldzaam in centrum, oost en zuid en steeds in een enkel exemplaar.
6. *P. tibialis* (Fallén). Niet al te zeldzaam op droge gronden en op de vindplaatsen vaak in aantal.
7. *Baccha elongata* (Fabricius). Vrij gewoon in vochtige bossen.
8. *B. obscuripennis* (Meigen). Als 7, maar iets minder talrijk.
9. *Melanostoma mellinum* (Linnaeus). Door het hele land meer of minder talrijk. De var. *deficiens* Szilady is niet al te zeldzaam.

10. *M. scalare* Fabricius. Als no. 9; in het geheel iets zeldzamer, maar in bossen soms talrijker.
11. *Xanthandrus comtus* (Harris). Naar mijn mening veel zeldzamer dan in het algemeen gesteld is; soms echter talrijk (Valkenisse, 1966; zie VAN AARTSEN, 1967).
12. *Platychirus albimanus* (Fabricius). Overal en vaak zeer talrijk.
13. *P. angustatus* (Zetterstedt). Verspreid door het gehele land, vooral echter op vochtige terreinen en daar soms gewoon.
14. *P. clypeatus* (Meigen). Als de vorige soort, echter veel gewoner. Regelmatig vliegt er tussen de gewone vorm een zwarte, die, voor zover mij bekend is, nog niet benoemd is en waarvoor ik de naam *nigrescens* nov. voorstel. Holotype: St. Joost, 11.VIII.1962, ♀ (in mijn collectie).
15. *P. discimanus* Loew. Zeer zeldzaam.
16. *P. fulviventris* Macquart. Op vochtige plaatsen; daar soms gewoon.
17. *P. immarginatus* Zetterstedt. Als no. 16, echter zeer zeldzaam.
18. *P. manicatus* Meigen. Door het gehele land, sterk wisselend in aantal.
19. *P. peltatus* Meigen. Algemeen door het hele land.
20. *P. perpallidus* Verrall. In het oosten van ons land; zeer zeldzaam.
21. *P. scambus* (Staeger). Op vochtige plaatsen en daar vaak talrijk. Stelt, dacht ik, hogere eisen aan de vochtigheid dan *P. clypeatus*, ongeveer als *P. fulviventris*.
22. *P. scutatus* (Meigen). Algemeen door het gehele land.
23. *P. sticticus* (Meigen). Zeer zeldzaam.
24. *P. tarsalis* (Schummel). Zeer zeldzaam, in Zuid-Limburg; bij Elsloo niet zeldzaam.
25. *P. (Pachysphyria) ambiguus* (Fallén). Verspreid, maar zeldzaam.
26. *Xanthogramma citrofasciatum* (De Geer). In centrum, oost en zuid, zeldzamer dan de volgende, maar op de vliegplaatsen, die vaak zeer klein zijn, vaak in aantal.
27. *X. pedissequum* Harris. In DUŠAK-LÁSKA (1967) nog onder de oude, maar beter bekende naam *X. ornatum* (Meigen). Als no. 26, maar gewoonlijk in een enkel exemplaar.
28. *Doros conopeus* (Fabricius). Verspreid door centrum, oost en zuid; zeldzaam.
29. *Episyrphus auricollis* (Meigen). Door het gehele land, sterk wisselend in aantal.
30. *E. balteatus* (De Geer). Door het gehele land; in zomer en najaar vaak massaal, in het voorjaar meestal veel zeldzamer, soms echter gewoner. Het betreft hier, voor zover mij bekend, steeds ♀♀, die wel overwinterd zullen hebben (vgl. SCHNEIDER, 1958).
31. *E. cinctellus* (Zetterstedt). In bossen; regelmatig in grote aantallen.
32. *Megasyrphus annulipes* (Zetterstedt). Voor deze soort werd door DUŠEK & LÁSKA (1967) een nieuw genus opgericht. Hetzelfde deed ook HIPPA (1968): *Syrphoides*. Daar beide genera hetzelfde type hebben vervalt *Syrphoides* in de synonymie. *M. annulipes* is in ons land verspreid, maar zeldzaam, aangetroffen.
33. *Eriozona syrphoides* (Fallén). Zeer zeldzaam in de zuidelijke helft van ons land.
34. *Chrysotoxum arcuatum* (Linnaeus). Het genus *Chrysotoxum* wordt meestal tot

een aparte subfamilie — Chrysotoxinae — gebracht, door DUŠEK & LÁSKA (1967) echter hier ingevoegd.

Verspreid in centrum, oost en zuid; vooral op de Veluwe niet al te zeldzaam.

35. *C. bicinctum* (Linnaeus). Overal in bossen en op zandgronden, soms vrij talrijk. Ook var. *tricinctum* Rondani is vrij talrijk.
36. *C. cautum* (Harris). In oost en zuid, op vele plaatsen zeer gewoon (ook buiten Zuid-Limburg).
37. *C. festivum* (Linnaeus). Vooral op zandgronden, door het gehele land; meestal in verscheidene exemplaren.
38. *C. octomaculatum* Curtis. Op zandgronden in noord, centrum, oost en zuid, het talrijkste op de Veluwe; over het algemeen zeldzaam.
39. *C. vernale* Loew. als no. 37. Naar mijn mening echter iets gewoner en wat vroeger in het jaar vliegend.
40. *C. verralli* Collin. Ongeveer als no. 38; het lijkt me, dat hij toch wat vochtiger terreinen preferereert en daardoor op de Veluwe zeldzamer is.
41. *Dasyrphus albostrigatus* (Fallén). Algemeen door het gehele land, maar toch wel het talrijkste in bossen, waar de ♂♂ vaak in grote aantallen onder de bomen zweven.
42. *D. (Syrphella) tricinctus* (Fallén). Algemeen, door het gehele land, in de polder echter weinig.
43. *D. (Dendrosyrphus) arcuatus* (Fallén). Zeer zeldzaam. Bunder Bos.
44. *D. (Dendrosyrphus) friuliensis* (van der Goot). Verspreid, maar zeldzaam.
45. *D. (Dendrosyrphus) hilaris* (Zetterstedt). Verspreid door het gehele land, vrij gewoon.
46. *D. (Dendrosyrphus) lunulatus* (Meigen). Verspreid in centrum, oost en zuid; wisselend in aantal, maar in het algemeen geen gewone soort.
47. *D. (Dendrosyrphus) venustus* (Meigen). Door het gehele land, soms talrijk.
48. *Scaeva lapponica* (Zetterstedt). Ik volg hier HIPPA (1968), die *lapponica* tot *Scaeva* brengt en wel als een apart subgenus: *Beszella* nov. De naam *Beszella* kan niet gehandhaafd blijven, daar DUŠEK & LÁSKA (1967) voor dezelfde soort het subgenus *Lapposyrphus* creëerden. Dit subgenus moet dan van *Metasyrphus* naar *Scaeva* overgebracht worden. Vrij zeldzaam door bosgebieden van het gehele land. Vroeger talrijker? (Zie VAN DOESBURG, 1953).
49. *S. pyrastris* (Linnaeus). Door het gehele land, gewoon. De var. *unicolor* Curtis is niet gewoon. Ik heb geen aanwijzingen, dat de soort bij ons overwintert: uit het voorjaar ken ik geen exemplaren. (Zie SCHNEIDER, 1958).
50. *S. selenitica* (Meigen). Door het gehele land; in het westen weinig, in denbossen veel gewoner. Soms in het voorjaar; waarschijnlijk gaat het hier om exemplaren, die overwinterd hebben (vgl. SCHNEIDER, 1958).
51. *Metasyrphus corollae* (Fabricius). Door het gehele land; zeer gewoon.
52. *Posthosyrphus latifasciatus* (Macquart). Door het gehele land, maar duidelijk zeldzamer dan de vorige soort.
53. *P. latilunulatus* (Collin). Zeer zeldzaam; tot nu toe alleen in het westen.
54. *P. luniger* (Meigen). Algemeen, in geheel Nederland.
55. *P. nitens* (Zetterstedt). Zeer zeldzaam. Practisch alle opgaven betreffen verkeerd gedetermineerde exemplaren.

56. *Leucozona lucorum* (Linnaeus). In een groot deel van Nederland aan te treffen, meestal zeldzaam, maar vooral in Zuid-Limburg soms vrij gewoon.
57. *Ischyrosyrphus glaucius* (Linnaeus). HIPPA (1968) brengt dit genus tot een subgenus van *Leucozona* terug. In noord, oost en zuid, speciaal in Zuid-Limburg gewoner.
58. *I. laternarius* (Müller). Als no. 57, in het algemeen echter gewoner, vooral in Noord-Brabant niet zeldzaam.
59. *Syrphus ribesii* (Linnaeus). Algemeen door het gehele land; meestal duidelijk zeldzamer dan *S. vitripennis*, maar plaatselijk kan hij gewoner dan deze soort zijn.
60. *S. torvus* Osten-Sacken. Algemeen, vooral in oost en zuid. Speciaal in het vroege voorjaar, later veel zeldzamer.
61. *S. vitripennis* Meigen. Zeer algemeen door het gehele land. Tussen de typische vorm komt een vorm voor, waarbij de doorlopende gele banden in twee vlekken uiteen zijn gevallen. Deze reeds door COE (1953) aangegeven vorm zou ik tot var. *strandi* Duda (zie DUŠEK-LÁSKA, 1964) willen rekenen. Ik bezit hiervan een 4-tal ♂ uit het Bunder Bos complex.
62. *Epistrophe eligans* (Harris). HIPPA (1968) vermeldt deze soort nog onder de oude naam *E. bifasciata* (Fabricius).
Door het gehele land, meer of minder gewoon. De var. *trifasciata* Strobl is niet al te zeldzaam.
63. *E. grossulariae* (Meigen). Verspreid in bosgebieden door het gehele land; zeldzaam, behalve in Zuid-Limburg, waar met name de ♀♀ sommige jaren in groten getale te vinden zijn.
64. *E. nitidicollis* (Meigen). In bossen door het gehele land; soms gewoon, soms zeldzaam.
65. *E. ochrostoma* (Zetterstedt). Zeldzame soort uit Zuid-Limburg; daarbuiten tot nu toe sporadisch aangetroffen (maar in Soestduinen gewoon!).
66. *Fagisyrphus cinctus* (Fallén). Verspreid door bosgebieden van het gehele land, meestal alleen of in kleine aantallen.
67. *Meligramma guttata* (Fallén). Waarschijnlijk door het gehele land te vinden. Meestal schaars, maar sommige jaren talrijk en dan vooral in Zuid-Limburg.
68. *M. triangulifera* (Zetterstedt). Door het gehele land in bosgebieden aan te treffen; zeer zeldzaam, de laatste jaren echter wat meer. Het is mij niet duidelijk, waarom VAN DER GOOT (VAN DER GOOT & LUCAS, 1968) aangeeft geen ♂ uit Nederland te kennen. Zelf vermeldt hij (VAN DER GOOT & LUCAS, 1966) een ♂ uit Heiloo, 8.V.1966! Het door mij (VAN DER GOOT & LUCAS, 1967) met een vraagteken vermelde ♂ van *M. euebroma* van Amersfoort is volgens mij achteraf toch een ♂ van *M. triangulifera*.
69. *M. (Epistrophebella) euebroma* (Kowarz). Deze soort is door DUŠEK & LÁSKA (1967) tot een apart genus gebracht: *Epistrophebella* nov. en achter *Epistrophe* geplaatst, door HIPPA (1968) echter tot *Meligramma* gebracht en wel tot het subgenus *Zimaera* nov. Deze naam vervalt dus ten behoeve van *Epistrophebella*. Zeer zeldzame soort.
70. *Mesosyrphus annulatus* (Zetterstedt). Zeldzaam in centrum en zuid.
71. *M. lineolus* (Zetterstedt) (*lineola* in HIPPA, 1968). Door het gehele land, maar niet gewoon. Ik heb de indruk, dat hij meer of min aan dennen gebonden is.

72. *M. macularis* (Zetterstedt). Deze soort is door DUŠEK & LÁSKA (1967) tot het genus *Melangyna* gebracht, door HIPPA (1968) tot *Mesosyrphus*. Ik bezit een Deens exemplaar van deze soort, dat me habitueel meer doet denken aan *Mesosyrphus* dan aan *Melangyna*. Daarom heb ik hier HIPPA gevolgd. Slechts 1 exemplaar uit Nederland bekend: Venlo.
73. *M. malinellus* (Collin). Door het gehele land verspreid, vrij zeldzaam.
74. *M. nigritarsis* (Zetterstedt). In Nederland is slechts eenmaal een exemplaar van deze soort gevonden: Ospelse Peel (MEUFFELS, 1968).
75. *M. punctulatus* (Verrall). In bosgebieden van het gehele land, soms talrijk.
76. *M. vittiger* (Zetterstedt). Als no. 75, maar algemener.
77. *Melangyna barbifrons* (Fallén). Zeer zeldzaam.
78. *M. compositarum* (Verrall). Een exemplaar van Apeldoorn, 1908 (VAN DOESBURG, 1958).
79. *M. labiatarum* (Verrall). Zeer zeldzaam; alleen uit Zuid-Limburg bekend.
80. *M. lasiophthalma* (Zetterstedt). Verspreid, doch zeldzaam.
81. *M. quadrimaculata* (Verrall). Zeldzaam, maar op de vindplaatsen vaak in aantal.
82. *M. umbellatarum* (Fabricius). Door het gehele land in bosgebieden; in het algemeen zeldzaam, in Zuid-Limburg echter gewoner.
83. *Sphaerophoria dubia* (Zetterstedt). Over de verspreiding valt nog niet veel te zeggen. Ik heb de indruk, dat hij iets meer de drogere terreinen prefereert; vooral op de Brabantse zandgronden zag ik hem nogal.
84. *S. loewi* (Zetterstedt). Twee maal in Nederland aangetroffen: Olst en Ankeveen.
85. *S. menthastri* (Linnaeus). Hiervoor geldt hetzelfde als voor *S. dubia*, maar over enige voorkeur durf ik helemaal niets te zeggen.
86. *S. picta* (Meigen). Als de no's 83 en 85. Ik heb de indruk, dat deze soort in moerasgebieden het gewoonste is.
87. *S. rueppelli* (Wiedemann). Verspreid door het gehele land (?), op de vindplaatsen soms gewoon. Naar mijn ervaring nogal eens op ruderaal en in het algemeen op matig begroeide terreinen; ook op schorren. Bij mijn materiaal is de typische vorm het algemeenste, maar ik bezit ook var. *nitidicollis* Zetterstedt.
88. *S. scripta* (Linnaeus). Algemeen door het gehele land. Met de variëteiten *dispar* Loew, *strigata* Staeger en *nigricoxa* Zett. In 1964 vermeldde ik (VAN DER GOOT & LULAS, 1964) een sterk verdonkerd ♀. Ik zou dit hier als var. *reducta* nov. willen opnemen. Holotype: Maastricht, Caestertbos, 5.VI.1960, ♀ (in mijn collectie). Bij dit dier is segment 2 dorsaal geheel zwart, de segmenten 3 en 4 hebben ieder dorsaal twee gele stippen en de segmenten 5 en 6 twee dorsale gele lengtestreepjes, die op segment 6 aan de achterrand verbonden zijn. De segmenten 7 en 8 zijn geel, segment 7 met een mediobasale donkere driehoek. De laterale randen zijn geel met op ieder segment een aansluitend vlekje.

Addendum

89. *Sphaerophoria sarmatica* Bankowska. Faun. nov. spec. Over het voorkomen van deze soort is nog niet veel te zeggen, daar ze, samen met *S. picta* en *S. dubia*,

altijd tot *S. menthastris* gebracht zal zijn. Ik bezit de soort van Hoog-Soeren en van het Wooldse Veen, samen 3 exemplaren, door mij aan de hand van de genitaliën gedetermineerd.

Summary

An enumeration is given of the Netherlands Syrphinae, together with their occurrence in our country. There is no indication of hibernating adults of *Scaeva pyrastris*, contrary to *S. selenitica* and *Episyrphus balteatus*. *Syrphoides* Hippa, 1968: **syn. nov.** of *Megasyrphus* Dušek & Láška, 1967. *Syrphus lapponicus* Zett. is, in accordance with HIPPA, brought to *Scaeva* and not to *Metasyrphus* as did DUŠEK & LÁŠKA. *Beszella* Hippa, 1968: **syn. nov.** of *Lapposyrphus* Dušek & Láška, 1967, now subgenus of *Scaeva*. *Syrphus euchromus* Kowarz is, in accordance with HIPPA, brought to *Meligramma* and not to *Epistrophella* as did DUŠEK & LÁŠKA. *Zimaera* Hippa, 1968: **syn. nov.** of *Epistrophella* Dušek & Láška, 1967, now subgenus of *Meligramma*. The specimens of *Syrphus vitripennis* with interrupted yellow bands are indicated as var. *strandii* Duda on account of the data given by DUŠEK & LÁŠKA (1964). *Platychirus clypeatus* (Mg.), var. **nigrescens** nov.: colour blackish. *Sphaerophoria scripta* (L.), var. **reducta** nov.: yellow markings much reduced.

Literatuur

- AARTSEN, B. VAN, 1967, Zweefvlieg vangsten in 1966. *Ent. Ber.* 27 : 192—194.
- BANKOWSKA, R., 1964, Studien über die paläarktischen Arten der Gattung *Sphaerophoria* St. Farg. et Serv. (Diptera, Syrphidae), *Ann. zool., Warszawa* 22 : 285—353.
- COE, R. L., 1953, Handbooks for the identification of British insects, 10 (1), Diptera, Syrphidae.
- DOESBURG Sr., P. H. VAN, 1953, Mededelingen over Syrphidae XII. *Ent. Ber.* 14 : 241—245.
- , 1958, Syrphiden-Allerlei. *Ent. Ber.* 18 : 41—46.
- DUŠEK, J. & P. LÁŠKA, 1964, A contribution to distinguishing the European species of the subgenus *Syrphus* Fabricius (Diptera, Syrphidae) according to male genitalia and larvae. *Acta Soc. ent. Cechoslov.* 61 : 58—70.
- , 1967, Versuch zum Aufbau eines natürlichen Systems Mitteleuropäischer Arten der Unterfamilie Syrphinae (Diptera). *Acta Sc. Nat. Acad. Sc. Bohem. Brno* 1 : 349—390.
- GOOT, V. S. VAN DER & J. A. W. LUCAS, 1964, Aantekeningen over Nederlandse Syrphiden. *Ent. Ber.* 24 : 3—13.
- , 1966, Diptera in 1965 en enkele aanvullingen uit voorafgaande jaren. *Ent. Ber.* 26 : 134—141.
- , 1967, Zweefvliegvangsten in 1966. *Ent. Ber.* 27 : 198—200.
- , 1968, Syrphidae in 1967. *Ent. Ber.* 28 : 234—236.
- HIPPA, H., 1968, A generic revision of the genus *Syrphus* and allied genera (Diptera, Syrphidae) in the Palearctic region with descriptions of the male genitalia. *Acta ent. Fenn.* 25 : 7—94.
- MEUFFELS, H. J. G., 1968, *Mesosyrphus nigratarsis* (Zett.) (Dipt. Syrphidae) nieuw voor de Nederlandse fauna. *Ent. Ber.* 28 : 155.
- SCHNEIDER, F., 1958, Künstliche Blumen zum Nachweis von Winterquartieren, Futterpflanzen und Tageswanderungen von *Lasipticus pyrastris* (L.) und andern Schwebfliegen (Syrphidae, Dipt.). *Mitt. Schweiz. ent. Ges.* 21 (1).